

ش صندلی (ش داوطلب):

نام واحد آموزشی:

دبیرستان انرژی اتمی ایران

نوبت امتحانی: دیماه ۹۶ پایه: دهم

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

رشته / رشته های: ریاضی فیزیک و علوم تجربی زمان امتحان: ۷۵ دقیقه

سوالات درس: ادبیات فارسی (۱)

نام دبیر/دبیران: جناب آقای افضل

سال تحصیلی: ۹۷-۱۳۹۶

ساعت امتحان: ۸ صبح

تاریخ امتحان: ۹۶/۱۰/۹

تعداد برگ: ۲ برگ

ردیف	الف) به فارسی روان برگردانید. (۴ نمره)	بازم
۱	راست به مانند یکی زلزله/ داده تنش بر تن ساحل یله	۰/۱۵
۲	بدان کوش که به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی.	۰/۱۵
۳	ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنانکه در کرامت و فراغ به پارس رسیدیم.	۰/۱۵
۴	سگ را روان گزته می ریخت؛ اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود	۰/۱۵
۵	گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد؟/ گفتا خموش حافظ کاین غصه هم سرآید	۰/۱۵
۶	یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند، آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند.	۰/۱۵
۷	دیدن بزرگیات را، چشم کوچک من بسنده نیست.	۰/۱۵
۸	چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد/ بیداد ظالمان شما نیز بگذرد	۰/۱۵
ب) واژگان (۵/۱ نمره)		
۹	در بارگاه قدس که جای ملال نیست/ سرهای قدسیان همه بر زانوی غم است	۰/۲۵
۱۰	زینهار تا سر این حقه باز نکنی.	۰/۲۵
۱۱	بنشین و دوا درمان، همه را فراهم می کردند و راه می افتادند.	۰/۲۵
۱۲	دو دست را تا فراز کله نمایان ساخت.	۰/۲۵
۱۳	مکاری از ما سی دینار مغربی می خواست.	۰/۲۵
۱۴	خسرو در گوشه ای، زیر پلاسی مندرس، بی سروصدا جان سپرد.	۰/۲۵

(ج) املاي واژه (۱/۵)	
۰/۱۵	در عبارت زیر نادرستی‌های املايي را بیايید و اصلاح کنید. «چندان که ما در حمام شدیم، و دلاک و قیّم در آمدند و خدمت کردند و به وقتی که بیرون آمدیم، هر که در مصلّخ گرمابه بود، همه بر پای خواسته بودند و نمی‌نشستند.» املاي درست را انتخاب کنید.
۰/۱۵	خانه دل ما را از گرم (امارت/ عمارت) کن/ پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی گرت بدایع سعدی نباشد اندر بار/ به پیش اهل و (قربان/ غرابت) چه ارمنان آری
۰/۱۵	در دو گروه از واژه‌های زیر غلط املايي وجود دارد. املاي درست آن‌ها را بنویسید. فروغ و پرتو-نمط و نوع-حجب و حیا-غوک و قورباغه-تسلّا و آرامش-مخمصه و بدبختی-مرفّح و آسوده-بهایم و ستوران- خطابه و وعظ کردن- صولت و حیبت- مخذول و نالان
دستور زبان (۴نمره)	
۰/۲۵	۱۸ با ذکر نوع، یک وابسته پیشین در متن زیر مشخص کنید. کدام وام‌دارترید؟ دین به تو، یا تو بدان؟ هیچ دینی نیست که وام‌دار تو نیست.
۰/۱۵	۱۹ جهش ضمیر را با تعیین نقش و جایگاه اصلی ضمیر در بیت زیر توضیح دهید. ای بی‌نشان محض نشان از که جویمت/ گم گشت در تو هر دو جهان از که جویمت
۰/۱۷۵	۲۰ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید/ چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها
۰/۲۵	۲۱ کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ خبری که دانی که دلی بیازارد تو خاموش تا دیگری بیارد.
۰/۱۵	۲۲ موارد خواسته شده را برای دو واژه زیر بنویسید. متضاد برای «وصلت»: _____ هم‌خانواده برای «طرب»: _____
۰/۱۵	۲۳ نوع «واو»ها را در متن زیر معلوم کنید. شادی کردم و به سویس دویدم. آن خسرو مهربان با سردی و بی‌مهری بسیار نگاهم کرد.
۰/۱۵	۲۴ زمان دقیق فعل‌های مشخص شده را بنویسید. معلم نقاشی من را خبر سازید که شاگرد وفادار حقیرت، چاره درماندگی به شیوه معلم خود می‌کند.
۰/۱۷۵	۲۵ ساختمان واژه‌های زیر را تعیین کنید. سازش: _____ بی‌انصاف: _____ دلبری: _____

درک مطلب (۴ نمره)	
۰/۱۵	بیت «چون بگشایم ز سر مو شکن / ماه ببیند زُخ خود را به من» بیانگر کدام حالت چشمه است؟
۰/۱۵	در عبارت «خسرو بزرگترین کوزه را که مربّای به داشت، خدمت جناب سرتیپ بُرد و دو دستی تقدیمش کرد. سرتیپ رهاوردی باب دندان نصیبتش شده بود.» قسمت مشخص شده به چه معناست؟
۰/۱۵	با توجه به متن زیر، ناصر خسرو به چه دلایلی برای وزیر نامه نوشت؟ «غرض من دو چیز بود: یکی بی‌نوایی؛ دویم گفتم همانا او را تصوّر شود که مرا در فضل، مرتبه‌ای است زیادت، تا چون بر رقعۀ من اطلاع یابد، قیاس کند که مرا اهلیت چیست، تا چون به خدمت او حاضر شوم، خجالت نبرم.»
۰/۱۵	مفهوم کلی بیت «گفتم این شرط آدمیت نیست / مرغ تسبیح‌گوی و من خاموش» چیست؟
۰/۱۵	در عبارت «[نیما] همچون مروارید در دل صدف کج و کوله‌ای بسته ماند.» منظور از «صدف کج و کوله» چیست؟
۰/۱۵	بیت «وز لطافت که هست در طاووس / کودکان می‌کنند بال و پرش» با کدام عبارت قرابت مفهومی بیشتری دارد؟ مفهوم مشترکشان چیست؟ الف) در بدایت بند و چاه بُود، در نهایت تخت و گاه بُود. ب) در مقابله جفا، وفا کرد و در مقابله زشتی، آشتی کرد. ج) از روی نیکوش حبس و چاه آمد، و از خوی نیکوش تخت و گاه آمد. مفهوم مشترک:
۰/۱۵	با توجه به شعر زیر، چرا شاعر پیشانی امام علی (ع) را «کتاب خداوند» می‌داند؟ «چگونه شمشیری زهراگین / پیشانی بلند تو / این کتاب خداوند را / از هم می‌گشاید؟»
۰/۱۵	مفهوم کلی بیت زیر را بنویسید. وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد

آرایه‌ها و دانش‌های ادبی (۳نمره)													
۱	<p>هر یک از آرایه‌های ستون «ب» را به یک بیت در ستون «الف» وصل کنید. (یک آرایه اضافه است).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها</td> <td>ایهام</td> </tr> <tr> <td>گفتم که بوی زلفت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید</td> <td>تلمیح</td> </tr> <tr> <td>گه به دهان برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف</td> <td>تشخیص</td> </tr> <tr> <td>گویا طلوع می‌کند از مغرب آفتاب / کاشوب در تمامی ذرات عالم است</td> <td>حس آمیزی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>تشبیه</td> </tr> </tbody> </table>	«الف»	«ب»	گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها	ایهام	گفتم که بوی زلفت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید	تلمیح	گه به دهان برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف	تشخیص	گویا طلوع می‌کند از مغرب آفتاب / کاشوب در تمامی ذرات عالم است	حس آمیزی		تشبیه
«الف»	«ب»												
گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها	ایهام												
گفتم که بوی زلفت ما را به آرزو کشت / گفتا تو بندگی کن کاو بنده پرور آید	تلمیح												
گه به دهان برزده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف	تشخیص												
گویا طلوع می‌کند از مغرب آفتاب / کاشوب در تمامی ذرات عالم است	حس آمیزی												
	تشبیه												
۰/۱۵	<p>۳۵ دو استعاره در بیت زیر بیابید و توضیح دهید. بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد</p>												
۰/۱۵	<p>۳۶ کدام آرایه ادبی در بیت «آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد» به کار نرفته است؟ (۱) تلمیح (۲) تضاد (۳) تشبیه (۴) مراعات نظیر</p>												
۰/۱۵	<p>۳۷ دو آرایه ادبی در متن زیر مشخص کنید. «انده و شادی در این قصه بسیار بود، و خبردهنده از او، ملک جبار بود.»</p>												
۰/۱۵	<p>۳۸ نام پدیدآورنده آثار زیر را بنویسید. اتاق آبی: سیاست‌نامه:</p>												
شعر حفظی (۲نمره)													
۰/۱۵	<p>۳۹ بیت‌ها را کامل کنید. گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست</p>												
۰/۱۵	<p>۴۰ بیت بعدی را بنویسید. تا عهد تو درستم عهد همه بشکستم بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها لمظه دیدار نزدیک است باز من دیوانه‌ام، مستم باز می‌لرزد دلم، دستم باز گویی در جهان دیگری هستم های نفراشی به غفلت گونه‌ام، تیغ! های نپزیشی صفای زلفکم را، دست! آبرویم را نریزی، دل! ای نفورده مست! لمظه دیدار نزدیک است</p>												
۲۰	<p>سهدی اخوان ثالث</p>												

موفق باشید